

Specifika rehabilitace u seniorů

Získané postižení mozku:

- V různých věkových skupinách
- Příčinou jsou:
 - úrazy: traumatické obrny a obrny míchy
 - Mozkové záněty
 - Mozkové nádory
 - Mozkové příhody
 - Mozkové embolie

Degenerativní onemocnění mozku a míchy:

- Mozečková heredoataxie
- Roztroušená skleróza mozkomíšní
- Friedrichova heredoataxie
- Alzheimerova choroba (spojena s demencí)
- Parkinsonova choroba ad.

Specifika poúrazových postižení:

V závislosti na věku mají:

- uzavřený psychický vývoj
- často disponují všeobecnými znalostmi
- pamatují si stav před úrazem
- jsou si vědomi svého deficitu
- snesou zpočátku jen malou fyzickou i psychickou zátěž
- problémy s pamětí (mohou se časem upravit)
- často poruchy řeči
- může dojít k narušení sociálních vztahů i osobnosti

Narušení kvality života: dvě fáze

Akutní fáze:

- vyrovnávání se s vadou
- přestavba schopností, hodnot, vlastností
- vrůstání do společnosti postižených

- snaha o zbavení partnera, rodičů, pečovatelských úkolů
- odbourávání soustředění se na sebe sama

Postakutní fáze:

- upevňování a další rozvoj vlastností a schopností postiženého
- obnova socializace
- úsilí o soběstačnost a práceschopnost

Rehabilitační cíle:

- Pozitivní motivace v přístupu a zájmu postiženého o rehabilitaci
- Aktivitu postiženého v jejím průběhu
- Dostatek sociálních jistot postiženého
- Komprehenzivní rehabilitace (léčebná, pracovní, sociální, pedagogická)

Terapie:

- Fyzioterapie
- Ergoterapie
- Logopedie
- Neuropsychologický výcvik
- Funkční trénink pomocí PC ad.

Specifika u seniorů:

- Patofyziologická funkční ztráta u různých orgánů
- Rezignace, deprese, apatie
- Snížení výkonu podmíněné organickými změnami mozku
- Omezení rozsahu adaptace
- Omezení reaktivity na normu

Rehabilitace ve stáří:

- Týká se i „rehabilitace rodinných příslušníků“
- Spočívá v obnovení, uchování a mobilizaci existujících schopností a dovedností seniorů
- Vyrovnávání se s realitou

Rehabilitační cíle:

- Životně praktické kompetence (zvládnutí všedního dne)

- Výkonově relativní kompetence (využití tělesných schopností k vnímání psychických možností)
- Kreativní kompetence (uchování a podpora ideí možnosti adaptace, spontaneita)
- Kompetence k překonání krize, k řešení problémů (obavy z neúspěchu, nemoci, postižení, mimořádné zátěžové situace)
- Sociální kompetence (uchování, péče o obnovení kontaktů, vnímání odpovědnosti)

Sociální služby:

- Poskytování technických pomůcek
- Služby osobní asistence
- Služby řešící dopravu
- Pečovatelská služba, služby domácí péče
- Služby chráněného bydlení, domovy pro seniory, domovy sociální péče

Péče o seniory:

- ideální, pokud to oběma stranám vyhovuje
- péče o příbuzného může rodinu zatěžovat
- podmínkou spokojeného soužití je dostatek soukromí

Terénní ošetřovatelé:

- placená služba, o kterou lze požádat na obecních úřadech nebo u soukromých organizací,
- důchodce si může objednat úklid, nákup, praní, žehlení nebo pomoc při hygieně,
- za obědy, základní úklid a nákup zaplatíte asi 1500 korun měsíčně,
- oběd s donáškou stojí asi 30, hodinový úklid 50, návštěva dvakrát denně asi 20 korun.

Domov důchodců:

- čeká se na něj i více než rok,
- o žádosti rozhoduje zřizovatel domova, což je město nebo kraj,
- je nutné i vyjádření lékaře,
- měsíčně se platí kolem 6000 korun,
- někde je podmínkou přijetí sponzorský dar ve výši několik desítek tisíc korun,
- lékařská služba s celodenní přítomností zdravotní sestry,
- obyvatelé domova důchodců si zvlášť platí jenom léky.

Penzion pro seniory:

- senioři mají pro sebe vlastní bytovou jednotku,

- vhodné řešení pro manželské páry,
- nájem kolem 2000 korun měsíčně, v soukromých penzionech se ale platí mnohem více,
- zvláště se platí za objednané služby jako úklid, nákup nebo žehlení,
- za tyto služby se platí v průměru od 1000 do 2000 korun měsíčně,
- není přítomen zdravotní personál,
- penziony většinou spravují města, jsou ale i soukromé penziony,
- o pobyt v penzionu je nutno požádat v případě, že jej zřizuje město nebo obec.

Dům s pečovatelskou službou:

- obyvatel domu má uzavřenou řádnou nájemní smlouvu
- nájem je asi 2000 Kč měsíčně
- služby (úklid nákup, žehlení) si důchodce objednává zvláště
- domy s pečovatelskou službou vlastní obvykle města

Léčebny dlouhodobě nemocných (LDN):

- nutné pečlivě vybírat,
- nejprve se informovat a osobně si informace ověřit,
- záleží na přístupu pracovníků, požadujte se informací,
- max. doba pobytu 3 měsíce.
- www.senio.cz, www.alzheimerovanemoc.cz

MŮHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. Brno : MU, 2004, 203 s. ISBN 80-210-3345-2

POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. Praha : GRADA, 2010, 158 s. ISBN 978-80-247-3271-8.

SVATOŠOVÁ, M. *Hospice a umění doprovázet*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, s. r. o., 149 s. ISBN978-80-7195-580-1.

VAĎUROVÁ, H. *Sociální aspekty kvality života v onkologii*. Brno : 2006, 148 s. ISBN 80-86633-60-8.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. Praha : UK, Karolinum, 2008, 461 s. ISBN 978-80-246-1318-5.